әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті
Философия және саясаттану факультеті
Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы

Факультеттің Ғылыми кеңес мәжілісінде
БЕКІТІЛДІ
«____»________2023 ж., хаттама № ____

Факультеттің деканы __________ Б.Б. Мейрбаев

«ПЕДАГОГИКАНЫҢ ФИЛОСОФИЯСЫ ЖӘНЕ ӘДІСНАМАСЫ»
пәні бойынша
ПӘНІНЕН ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ
Мамандық:
« 8D01701 Қазақ тілі мен әдебиеті» білім беру бағдарламасы
1 курс, қазақ бөлімі, **2023-2024** оқу жылының күзгі семестрі
КРЕДИТ САНЫ - 5

АЛМАТЫ, 2023

Пән бойынша қорытынды емтихан бағдарламасын дайындаған педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының п.ғ.д., профессоры Таубаева Ш.Т.

Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасының мәжілісінде қаралып ұсынылды.

Кафедра меңгерушісі ____________ Әлқожаева Н.С.

«_____»________2023 ж., хаттама № ____

Алғы сөз

«ПЕДАГОГИКАНЫҢ ФИЛОСОФИЯСЫ ЖӘНЕ ӘДІСНАМАСЫ» ПӘНІНІҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Пән бойынша қорытынды емтихан түрі – ауызша ***(offline).*** Емтихан сұрақтары пән бойынша оқытылған дәріс, семинар және СӨЖ тапсырмаларының барысында құрастырылады. Емтиханға дайындық барысында курстың негізгі теориялық мазмұнын, терминология мен әдістерді де қайталау қажет.

Емтихан өткізу ерекшеліктері: емтихан барысында докторант емтихан сұрақтарына белгіленген кестеге сәйкес, ауызша жауып береді. Жоғары ажыратымдылықтағы бейнекамералары бар және дыбыс жазылатын аудиториялар мен дәріс залдарында **offline** режимінде өтеді, сондай-ақ емтихан жұмыстарын шифрлау және дешифрлау арқылы жүргізіледі.

Пәнді оқыту нәтижесінде докторанттар :

- педагогиканың философиясы және әдіснамасын зерттеу нәтижелеріне талдау жасау, оларды ғылыми шолу түрінде жинақтау;
- ғылым философиясы тұрғысынан педагогиканың ғылыми жүйе ретіндегі құрылымын, мәнін, қызметтерін, даму кезеңдерін негіздеу;
- педагогика саласындағы әдіснамалық білім: белгілерін, даму деңгейлерін, пайда болу көздерін негіздеу;
- педагогикалық зерттеудің әдіснамалық негіздерінің құрылымын және педагогикалық құбылыстарды зерттеудің әдіснамалық тұғырларын зерттеуде қолданыс тетіктерін негіздеу.

Докторанттардың докторлық диссертацияны орындау технологиясын меңгеру деңгейлері.

Емтиханды өткізу формасы:

СТАНДАРТТЫ ЕМТИХАН: АУЫЗША

Емтиханның ұзақтығы *2сағатты* құрайды.

Ауызша емтихан тапсыру процесі емтихан билетін автоматты түрде құруды қамтиды. Білім алушыға мәтінді берілген сұрақтар бойынша ауызша жауап қалыптастыру қажет.

Оқытушы Univer АЖ (univer.kaznu.kz) сұраулығына пән бойынша әзірленген емтихан сұрақтарын жүктейді.

Әр билет үш блокқа бөлінген сұрақтардан тұрады.

Бірінші блокқа оқыту объектісін білу мен түсінуді бағалайтын когнитивті (білімділік) құзыреттілік сұрақтары енеді. Бұл докторанттардың оқыту аймағындағы алдыңғы қатарлы білімді түсіну мен білімін көрсету қабілетін қамтиды.

Екінші блокқа ақпаратты қолдану және талдау іскерлігін бағалайтын функционалдық құзыреттілікті анықтайтын сұрақтар кіреді. Бұл докторанттардың зерттеу аймағындағы дәлелдерді қалыптастыру мен негіздеу және мәселелерді шешу арқылы өз білімін қолдана білуі және түсінуін қарастырады.

Үшінші блокқа ақпаратты синтездеу және бағалау іскерлігін анықтайтын жүйелік құзыреттілік мәселелері кіреді. Мұнда докторанттардың пікірлерін дәлелдеу қабілеттері бағаланады.

Дайындалуға арналған тақырыптар:

1. «Педагогиканың философиясы және әдіснамасы» пәнін оқытудың нысандары мен әдістері, бұл пәннің басқа ғылымдар арасындағы рөлі мен орны. Философияның педагогика әдіснамасын дамыту әлеуеті. Ғылым тұжырымдамалары және олардың педагогикадағы көрінісі.
2. Ғылымның философиясы мен әдіснамасы. Ғылыми революция, парадигма және өркениет туралы ұғымдар. Ғылымның даму кезеңдері және әдіснама типтері. В.П. Кохановскийдің, В.М. Розиннің, Г.И. Рузавиннің еңбектеріндегі ғылыми философиясы мен әдіснамасы. Қазіргі заманғы ғылым философиясы мен әдіснамасы.
3. Философия және педагогика: өзара әрекеттестік. Педагогиканың философиялық бағдарлары
4. Педагогика ғылымының өзін өзі ұйымдастыру мәселелері. Педагогика – жеке ғылыми пән. Педагогиканың ғылыми жүйе ретіндегі қалыптасуы тарихы.

5. Педагогика ғылымының объектісі мен пәні, қызметтері және міндеттері. Педагогика ғылымының ұғымдық-категориялық аппараты. Негізгі педагогикалық ұғымдар.
6. Педагогиканың ғылыми жүйе ретіндегі құрылымы және оның даму көздері. Педагогиканың дидактикалық және психологиялық бағдарлары.
7. Педагогикалық білім беру саласындағы зерттеудің басым бағыттары. Педагогикалық зерттеулердің мәселелік алаңы. Педагогика мен білім берудегі көкейкесті мәселелер.
8. Педагогика әдіснамасының эвристикалық әлеуеті. Педагогика әдіснамасының даму үдерісі. Педагогика әдіснамасы мәнін зерделеу тұғырлары. (гносеологиялық, философиялық, ғылымтанулық). *(проблемалық дәріс).*
9. Педагогика әдіснамасының ғылыми мәртебесі, құрылымы және қызметтері. Педагогикадағы әдіснамалық мәселелер.
10. Педагогика саласындағы әдіснамалық білім: белгілері, даму деңгейлері, пайда болу көздері Педагогикада әдіснамалық білімдер жүйесін құрудағы В.И Журавлевтің қосқан үлесі.
11. Педагогикадағы жүйелілік әдіснамасы және гуманитарлық әдіснама.
12. Педагогикалық зерттеудің әдіснамалық негіздері. Педагогикалық зерттеудің мәселесі жіне оның типологиясы. Зерттеудің ғылыми бағыты мен тақырыбының өзектілігі. Зерттеу нысаны және пәні. Зерттеудің мақсаты, болжамы, міндеттері.
13. Педагогикалық зерттеудің нәтижелері. Зерттеу нәтижелерінің құрылымы, оларды жазып сипаттау тәсілдері. Қорғауға ұсынылатын қағидалардың мазмұны мен құрылымы.
14. Педагогикалық жоғары оқу орны студенттерінің және магистранттарының ғылыми-зерттеу жұмыстары (ҒЗЖ). Ғылыми-зерттеу жұмыстарын жоспарлау, ұйымдастыру және басқару.
15. Зерттеуші-педагогтің және педагогика саласындағы эксперттің әдіснамалық мәдениеті. Зерттеуші тұлғасына қойылатын талаптар.

Емтиханға дайындалуға арналған әдебиеттер тізімі

1. О науке: Закон Республики Казахстан . Алматы: ЮРИСТ, 2011. – 20 с.
Қазақстан Республикасы «Ғылым туралы» Заңы. Астана, 2011.
2. Краевский В.В. Методология педагогики: Новый этап: учеб. пособие для студ. Высш. учеб.заведений/ В.В. Краевский, Е.В. Бережнова, - М.: Издательский центр «Академия», 2006 – 400 с.
3. Таубаева Ш.Т. Педагогиканың философиясы және әдіснамасы. Оқулық. – Алматы: Қазақ университеті, 2016.– 340 бет.
4. Методология педагогики: монография/ Е.А. Александрова, Р.М. Асадулин, Е.В. Бережноваи др.; под общ.ред. В.Г. Рындак. – М.: ИНФРА-М, 2018 – 296 с.
5. Бордовская Н.В. Диалектика педагогического исследования. – М.: КНОРУС, 2018.- 512 с.
6. Загвязинский В.И. Исследовательская деятельность педагога: учеб. пособи для студ. Высш. Учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Акаадемия», 2010. – 176 с.
7. Философия и методология науки: Для аспирантов и магистрантов / Под ред. К.Х. Рахматуллина и др. – Алматы: Қазақ университеті, 1999. – 403 с.
8. Булатбаева А.А. Методология исследовательской деятельности: теория и практика. Монография.- Алматы: ВИ КНБ РК, 2009.-216 с.
9. Прикот О.Г. Лекции по философии педагогики. СпБ., 1998.
10. Таубаева Ш.Т. Философия и методология педагогики**:** научные школы стран СНГ и Республики Казахстан: хрестоматия. Под ред. д.филос.н., профессора А.Р. Масалимовой. - Алматы: Қазақ университеті, 2017 .- 402 с.
11. Борытко Н.М. Методология и методы психолого-педагогических исследований: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. – М.: Изд. центр «Академия», 2008. – 320 с.
12. Волков Б.С., Волкова Н.В. Методология и методы психологического исследования: учебное пособие. – М.: КНОРУС, 2014. – 344 с.
13. Загвязинский В.И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования. - М.: Изд. центр «Академия», 2001. – 208 с.
14. Қаңтарбай С.Е. Ғылыми-педагогикалық зерттеу әдістемесі: оқулық: ҚР Білім және ғылым министрлігі бекіткен / С.Е. Қаңтарбай, Ж.А. Жүсіпова; ҚР Білім және ғылым министрлігі. – Алматы, 2012. - 272 б.

15. Хасанов М.Ш., Петрова В.Ф., Джаамбаева Б.А. Ғылым тарихы мен философиясы. Оқу құралы. - Алматы: Қазақ университеті, 2015. - 142 бет.
16 Чечин Л.М., Шаңбаев Т.Қ. Ғылыми сұқбат әлемі. Ғылыми қызметкерлерге арналған орысша-қазақша тілашар. Мир научного общения. Русско-казахский разговорник для научных работников. – Алматы: «Ана тілі», 1994. – 88 бет.
17. Таубаева Ш.Т. Педагогика әдіснамасы. Оқу құралы. – Алматы: Қарасай, 2016. - 432 бет.

Ескерту: №№ 1, 2, 3,4, 5, 7-9, 11,13, 14 әдебиеттерді «Қазақ университеті» баспасы 2015-2017 жылдары шығарған,
№ 6 әдебиеттің 150 данасын университет сатып алған.
№ 10 әдебиетті БжҒ М ұсынған.
№ 10, 15-17 әдебиет кафедрада бар.

Қосымша

1. Мардахаев Л.В. Дипломная работа бакалавра: подготовка и защита: учебно-методическое пособие.- М.: Перспектива, 2014. – 78 с. (с. 4-20; 71-76.).
2. Таубаева Ш. Педагогикалық зерттеулердің әдіснамасы мен әдістері. Оқулық. Алматы: Қазақ университеті, 2019.- 360 бет (9-48 б.; 95-96).
3. Қазақ тілі терминдерінің салалық ғылыми түсіндірме сөздігі. Педагогика және психология. Оқулық-анықтамалық басылым. – Алматы: Мектеп, 2002. – 256 бет. (174-176 б).
4. Бережнова Е.В., Краевский В.В. Основы учебно-исследовательской деятельности студентов. – М., 2005. – 128 с. (с. 73-126).
5. Салагаев В. Студенческие научные работы. Академическая ритрика: Учебное пособие. – Алматы: Раритет, 2004. – 200 с. (с. 89-98).
6. Құсайынов А.Қ., Наби Ы, Таубаева Ш. Педагогика және психология салаларындағы диссертациялар (анықтамалық талдама шолу)// Диссертации по педагогике и психологии (справочно-аналитический обзор). - Алматы: ROND@A баспасы, 2010. – 298 бет.
(с. 212-233.).
7. Клименюк А.В., Калита А.А., Бережная Э.П. Методология и методика педагогического исследования. Постановка цели и задач исследования. - Киев,1988. - 100 с.
8. Таубаева Ш. Педагогика әдіснамасы: оқу құралы. – Алматы : Қарасай, 2016. – 432 б. (с. 38-52.).
9. Аубакирова Р., Нұрбекова М. Педагогикалық зерттеу әдістемесі: Оқу құралы. - Астана: Фолиант, 2015. – 120 бет. (44-45 б).
10. Чечин Л.М., Шаңбаев Т.Қ. Ғылыми сұқбат әлемі. Ғылыми қызметкерлерге арналған орысша-қазақша тілашар. Мир научного общения. Русско-казахский разговорник для научных работников. – Алматы: «Ана тілі», 1994. – 88 бет. (с. 30-34).
11. Пискунов А.А., Воробъев Г.В. Теория и практика педагогического эксперимента /Под ред. А.И. Пискунова, Г.В. Воробьева. – М.: Педагогика, 1979. - 208 с.
12. Малинин В.И., Экгольм И.К. Педагогический эксперимент как методологическая проблема //Советская педагогика, 1970. – № 8.– с.59-80.
13. Қосанов Б.М. Педагогика мен психологиядағы математикалық әдістер. Оқу құралы.- Алматы: Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, 2012. – 102 бет.
(с. 37-54).
14. Исаева З.И., Таубаева Ш.Т. Педагогический эксперимент. Учебное пособие. - Алматы: Қазақ университеті, 2000. – 120 с.
15. Пасмуров А.Я. Как эффективно подготовить и провести конференцию, семинар, выставку. – СПб.: Питер, 2006. – 272с. (с. 17-196).
16. Пастухов И.П., Тарасова Н.В. Основы учебно-исследовательской деятельности студентов. – М.: Издательский дом «Академия», 20107 – 160 с. (с. 149-153).

Емтиханға дайындығын бағалау, оқыту нәтижесі: Баға қою өлшемдері.

Балл	Жауап мазмұны

95-100 (A) 90-94 (A-) **Өте жақсы**	1.Емтихан сұрақтарына берілген жауап теориялық тұрғыдан нақты, толық жазылған. 2. Жауаптың мазмұны өзін-өзі тану туралы дұрыс мәлімет береді, практикалық ерекшеліктері сипатталған және толық шешілген. 3.1-2 блок жауаптары теориялық материалдарды жақсы игергендігін білдіреді. 4. Шығармашылық жұмыста қабілеттілігі көрінеді.
85-89 (B+) 80-84 (B) 75-79 (B-) 70-74 (C+) **Жақсы**	1. Емтихан сұрақтарына берілген жауап тақырыптың мазмұнына қойылатын талаптарға сай келеді. 2. Мазмұнында ашылмай қалған аспектілер бар. 3. Практикалық ерекшеліктері толық сипатталмаған. 4.1-2 блок жауаптары теориялық материалды 80% игергендігін білдіреді.
65-69 (C) 60-64 (C-) 55-59 (D+) 50-54 (D) **(Қанағаттанарлық)**	1. Жұмыс орындалған, бірақ мазмұны толық ашылмаған. 2. Практикалық ерекшеліктері сипатталмаған. 3. Жауаптары қысқа, қосымша жүйелілікті, ақпараттың қисындылығын талап етеді.
25-49 (FX) 0-24 (F) **(Қанағаттанарлықсыз)**	1. Емтихан сұрақтары бағдарламаға сәйкес емес. Жұмыс мүлде орындалмаған, теориялық қателер кездеседі. 2. Практикалық жауап мүлде жоқ. 3. Жауапта логикалық жүйелілік бұзылған.